GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.

România și străinătate:

Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:

O seriă garmond 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 257 Sâmbătă, 21 Noemvre (3 Decemvre). 1887.

Din causa S-tei sărbători de mâne diarulŭ nu va apăré până Lunĭ séra.

Brașovŭ, 20 Noemvre 1887.

Vederile ce le-a esprimatŭ deputatulŭ alesŭ alŭ Caransebeșului, d-lŭ generalŭ Traianŭ Doda, în scrisorile adresate președintelui camerei deputațilorŭ din Pesta au primitŭ cea mai eclatantă justificare.

Mai ântâiu de tóte este importantŭ faptulŭ, despre care ni s'a raportatŭ prin telegrafŭ, că alegĕtorii românĭ din cerculŭ electoralŭ alŭ Caransebeșului întrunițĭ erĭ în conferință au votatŭ cu mare însuflețire o adresă de încredere cătră deputatulŭ Traianŭ Doda.

Am fostŭ în posițiune de a publica încă în numĕrulŭ de erĭ proiectulŭ de adresă, propusŭ conferinței din Caransebeșŭ și suntemŭ îndreptățițĭ a crede, că acestŭ proiectŭ s'a și primitŭ de adunare fără de nicĭ o modificare.

Alegĕtorii generalului Doda declara sărbătoresce, că enunciațiunile cuprinse în scrisórea acestuia din 10 Octomvre a. c. cătră președintele camerei deputațilorŭ suntŭ *espresiunea cea mai adevĕrată a intimelorŭ lorŭ convingerĭ politice.* Ei declară mai departe, că au încredere nestrămutată în alesulŭ lorŭ și îlŭ asigură, că vorŭ păstra cu sânțeniă onórea națională și tradițiunile adevĕratŭ patriotice ale poporului românŭ din cerculŭ Caransebeșului și că vorŭ sta neclintițĭ pe lângă principiului egalei îndreptățirĭ.

Pline de demnitate și de mândria națională sunŭ cuvintele, cu carĭ cei șése sute de delegațĭ ai alegĕtorilorŭ românĭ se adreséză cătră vredniculŭ lorŭ alesŭ ḑicĕndŭ: ...„Sub stégulŭ ce l'ai desfășuratŭ, voimŭ adĭ, ca și în trecutŭ, sĕ ne facemŭ datorința, sĕ trăimŭ și sĕ murimŭ ca cetășenĭ și ca Românĭ conscii de drepturile și datorințele nóstre față cu binele patriei și alŭ națiunei nóstre greu amenințate".

Felicitămŭ din adânculŭ inimei pe alegĕtorii românĭ din cerculŭ Caransebeșului pentru nobilele și românescile simțĕminte ce le documentéză și pentru esemplulŭ mărețŭ de disciplină, bună înțelegere și solidaritate strînsă ce'lŭ dau conaționalilorŭ lorŭ. Acéstă atitudine a lorŭ nu numai că justifică pe deplinŭ însemnătatea marilorŭ principii de egală îndreptățire depuse în declarațiunea generalului Doda, dér ea va contribui puternicŭ a rĕdica curagiulŭ și încrederea poporului nostru în forțele și în chiămarea sa și va impune respectŭ adversarilorŭ lui.

Ceea ce ne însuflă în deosebĭ bucuriă este neînfrânta hotărîre ce au luat'o alegĕtorii generalului Doda de a păstra și în viitorŭ nepătată onórea națională a cercului lorŭ electoralŭ. Acésta ne face sĕ sperămŭ, că în casulŭ unei nouĕ alegerĭ vorŭ sci sĕ dovedéscă prin faptă că au deplină consciință de causa sântă a poporului nostru.

Pe lângă votulŭ de încredere ce l'a primitŭ generalulŭ Doda dela alegĕtorii sĕi pentru declarațiunea sa dela 10 Octomvre, este remarcabilă împrejurarea, că cei din dieta unguréscă s'au vĕḑutŭ în cele din urmă necesitațĭ de a urma în sensulŭ vederilorŭ esprimate de dênsulŭ în a doua scrisóre adresată președintelui camerei deputațilorŭ din Pesta.

Scimŭ că în acéstă scrisóre generalulŭ Doda a criticatŭ aspru procederea nelegală a președintelui dietei, care fără a presenta mai ântâiu, precum era datorŭ, scrisórea primă a dênsului camerei deputațilorŭ spre deliberare, l'a provocatŭ simplu ca sĕ-șĭ presenteze mandatulŭ, pe când după lege numai comisiunea de incompatibilitate era îndreptățită a se pronunța în cestiunea eventualei perderĭ a mandatului sĕu. Totodată i-a documentatŭ, că deși nu șĭ-a presentatŭ mandatulŭ, posede pe deplinŭ după lege calitatea de deputatŭ, care nu i se póte lua printr'o simplă enunciațiune presidială.

A mai susținutŭ generalulŭ Doda în scrisórea a doua că în sensulŭ legii comisiunea de incompatibilitate e datóre, înainte de a pronunța perderea mandatului, sĕ cerceteze, că óre justificat'a dênsulŭ de ajunsŭ representarea mandatului sĕu.

Comisiunea de incompatibilitate a dietei ungurescĭ — căreia i s'au predatŭ actele privitóre la mandatulŭ generalului Doda — s'a vĕḑutŭ silită a procede în sensulŭ acesta și a hotărîtŭ, spre a cerceta décă este justificată nepresentarea mandatului din partea generalului, ḑiua de 14 Decemvre st. n. 1887. Totodată a decisŭ a se provoca generalulŭ Doda pe cale administrativă se'șĭ facă declarațiunile sale până în ḑiua aceea.

Generalulŭ la rĕndulŭ sĕu îșĭ va face datoria și va arăta din nou și mai cu deamĕruntulŭ causele carĭ justifică procederea sa. Suntemŭ curioșĭ însĕ sĕ vedemŭ, cum va judeca comisiunea asupra motivelorŭ grave ce le-a adusŭ și le va mai aduce generalulŭ Doda, deși după starea lucrurilorŭ de adĭ nu ne putemŭ aștepta nicĭdecum la o justă și obiectivă aprețiare a lorŭ.

Orĭ cum ar fi însĕ, faptŭ este și rĕmâne, că în casulŭ de față atâtŭ comisiunea câtŭ și dieta însășĭ se află într'unŭ cornŭ de capră.

Viitorulŭ rĕsboiu.

Amŭ spusŭ că articulii foilorŭ oficióse germane, cu „Post" în frunte, care prevĕdŭ apărĕndŭ pe orizontŭ unŭ viitorŭ rĕsboiu între Austro-Ungaria și Rusia, lĭ-a turburatŭ cumplitŭ celorŭ din Pesta liniștea. Ḑiceau între altele foile germane, că Țarulŭ Rusiei 'șĭ-a esprimatŭ în Berlinŭ nemulțamirea sa cu Austro-Ungaria, că în cercurile rusescĭ dătătóre de tonŭ se manifestă o nespusă amărîciune contra Austro-Ungariei, și că acéstă amărîciune se va manifesta fățișŭ prin fapte. Mai veni apoi și mesagiulŭ tronului germanŭ, care nu puținŭ contribuì a mări neliniștea celorŭ din Pesta.

„Pester Lloyd" e cătrănitŭ din acéstă causă pe foile germane și le impută că voescŭ sĕ aducă pe agitatorii rușĭ la consciința, că potŭ lăsa în pace pe Germania și că sĕ se țină de Austro-Ungaria, fiindŭ că a c o l o e de căutatŭ dușmanulŭ. Fóia tiszaistă, cuprinsă de temere și neîncredere, ḑice între altele:

E cu neputință sĕ credĭ într'unŭ astfelŭ de machiavelismŭ din partea pressei guvernamentale a imperiului germanŭ aliatŭ cu noi pentru defensivă și ofensivă. De aceea se póte presupune o prea pesimistă înțelegere a lucrurilorŭ din partea respectivelorŭ foi și acésta se póte esplica cu aceea, că în generalŭ în realitate nu esistă interese contrare între Germania și Rusia în așa mĕsură ca între Austro Ungaria și Rusia, decă peste totŭ trebue sĕ se țină sémă numai de contrastulŭ de interese și nu și de dispozițiunile poporului, de ură și pismă ..

Care e adĭ singura diferență și cea mai principală între Austro-Ungaria și Rusia? *Bulgaria!* Și acésta esistă numai din causă că în Rusia s'au înțelesŭ rĕu lucrurile. Noi nicĭodată n'amŭ contestatŭ, nicĭ n'amŭ combătutŭ o legitimă influință, corĕspunḑĕtóre tractatelorŭ și istoriei, a Rusiei în Bulgaria. Amŭ tăcutŭ chiar și atuncĭ când Bulgaria se deosebea puținŭ de o provinciă rusă....

Pe prințulŭ Ferdinand de Coburg nu l'amŭ trimesŭ noi în Bulgaria. Mincinósa și clevetitórea afirmare, că a fostŭ candidatulŭ nostru, a fostŭ combătută de o sută de orĭ, chiar și oficialŭ.. E dreptŭ că pasulŭ sĕu în Bulgaria a înlăturatŭ unŭ chaosŭ, dér pentru asta totŭ nu'i mulțămimŭ... Nu mai trebue sĕ asigurămŭ espresŭ, că pentru afacerĭ specifice coburgice orĭ specifice bulgare nicĭodată nu ne vomŭ aprinde, nicĭ nu ne vomŭ angagia seriosŭ, numai acelea sĕ nu atingă directŭ interesele nóstre bine cumpĕnite.

De unde așadéră sĕ isbucnéscă în astfelŭ de împrejurărĭ nenorocita certă austro-ungară rusă, care sĕ nu se pótă resolva decâtŭ cu armele în mânĭ? De sigur, contraste în privința Bulgariei esistă între Viena și Petersburgŭ dér totdeauna ne amŭ esprimată speranța într'o pacĭnică regulare a lorŭ... Noi din parte-ne, *momentanŭ* nu vedemŭ nicĭ unŭ motivŭ d'a ne îngriji de unŭ rĕsboiŭ austro-rusŭ. Nu'i vorbă, *situațiunea între Austro-Ungaria și Rusia e posomorîtă și nu se póte nicĭ decum privi ca eschisŭ periculŭlŭ în acéstă direcțiune...*

„Pester Lloyd", care cum am vĕḑutŭ, cam bate în retragere, se încércă sĕ măréscă vrajba între Rusia și Germania, ḑicĕndŭ că mai mare e ura Rușilorŭ contra Germaniei decâtŭ contra Austro Ungariei, mai alesŭ din causa posițiunei preponderante ce ocupă Germania. Apoi încheiă astfelŭ:

Lucrurile trebue sĕ se lămuréscă și *avemŭ motivŭ a admite că nu va mai trece multŭ timpŭ până la acéstă lămurire. Esperințele ne facŭ sĕ fimŭ precauțĭ, nu cutezămŭ a profeți asupra felului și modului cum ne va lămuri situațiunea...* Orĭ vomŭ păstra *pacea*, orĭ va fi unŭ *rĕsboiu forte mare.* O luptă localisată între marĭ puterĭ e eschisă prin alianța europenă centrală. Asta s'o scio foile germane, care vorbescŭ numai de unŭ rĕsboiu austro-ungaro-rusŭ ..

SCIRILE ḐILEI.

Sub titlulŭ *Unŭ popă modelŭ* ni se comunică următórele: „Părintele „Baál Iozsef," popă românŭ în Ilva mare, vicariatulŭ Rocnei, în Transilvania, omŭ bogatŭ (de averĭ materiale) n'a mai aflatŭ altă scolă potrivită pentru copii sĕi începĕtorĭ decâtŭ cea armenéscă din Gherla; decĭ acolo și i-a și dusŭ. Scólele Násĕudului, cu limbă de învĕțămentŭ română, i se parŭ prea inferiore; scólele Bistriței, cu limbă de învĕțămentŭ germană, limbă universală, limbă cultă, nu i se parŭ potrivite, numai scólele cu limbă de învĕțămentŭ unguréscă suntŭ după multŭ desvoltatulŭ gustŭ alŭ Sfinției sale, deși scólele Násĕudului și ale Bistriței suntŭ cele mai aprópe de Ilva-mare. Incă de micĭ și i-a purtatŭ în scola de statŭ unguréscă din Rocna, ér la esamenulŭ ultimŭ și a esprimatŭ dorința cătră inspectorulŭ Havași că: „ce bine ar fi, décă în Rocna ar fi bĕtĕrŭ douĕ clase gimnasiale ungurescĭ." Vedețĭ, atuncĭ s'ar bucura d sa, când s'ar înmulți scólele ungurescĭ, ér nu celea românescĭ. Și domnialui e preotŭ românŭ, cresce băieții cu prescurĭ și prinóse românescĭ, dér la scolĭ ungurescĭ și în spiritŭ ungurescŭ. Sĕracă nație română, cui mai dai prescurĭ! — *Unŭ binevoitorŭ.*"

—x—

Pentru completarea raportului ce l'amŭ publicatŭ erĭ despre *concertulŭ reuniunei române de cântărĭ și gimnastică din locŭ*, datŭ la convenirea colegială, amintimŭ că *solo* din „Cântecele toscane" a fostŭ cântatŭ de *d-șóra Lucia Pușcaru*, care, pe lângă aceea că are o voce plăcută, a esecutatŭ partia de solo forte corectŭ. Publiculŭ i-a rĕspunsŭ cu vii aplause.

—x—

Mare parte din alegĕtorii orașului *Czegledŭ* suntŭ nemulțumițĭ, precum se vede, cu alesulŭ deputatŭ Komjathy Bela. Nemulțămirea acésta și-au arătat'o Duminecа trecută prin o formală demonstrațiune pe strade. Komjathy se dusese în biserica reformată, ca sĕ asiste la slujbă. La intrarea în biserică însĕ, cetățenii de partida lui Verhovay părăsiră biserica în modŭ demonstrativŭ și îșĭ luară posiția în mijloculŭ pieței. Mulțimea demonstranțilorŭ se sporì la câteva mii și erau atâtŭ de furioșĭ, încâtŭ Komjathy la sfatulŭ prietinilorŭ sĕi, află de bine sĕ se strecóre prin o ușă laterală și s'o ia la sănĕtósa, căutându-șĭ refugiu în locuințele preotului. S'au pusŭ la disposiția gendarmii și armata, pentru ca sĕ împedece eventualele turburărĭ. Mulțimea se împrăștia numai după ameḑĭ.

—x—

D-șóra Bârsescu dela Burgteatrulŭ din Viena va juca în ḑilele de 22 și 23 Decemvre în Wiener-Neustadt, spune »Românulŭ.«

—x—

Se scie, cá drama lui Moritz Jakai »Keresd a szi ved« a fostŭ refusată de intendantulŭ *teatrului unguresců din Pesta* d'a se representa pe scena d'acolo. Moritz cu alţi „patrioţi« au făcutŭ multă gură din causa acesta. Acum insuşi Moritz a trebuitŭ sě renunţe la representarea ei. Causa e că drama e contra Austriei şi, vorba ceea, frica păzesce pepenele!

—x—

In *Caransebeşŭ* societatea agronomică în ultima adunare generală a sa, ţinută in 30 Oct. a. c. a alesŭ preşedinte pe d-lŭ Ioanŭ *Topalŭ*, căpitanŭ c. r., în pensiune; vice-preşedinte pe d-lŭ Ioanŭ *Bartolomeiu;* secretarŭ pe d-lŭ Iosifŭ *Bălanŭ*, prof. de economiă la institutele diecesane; cassarŭ pe d-lŭ Alex. *Stancovici* neguţătorŭ; membri activĭ în comitetŭ pe d-nii: Ilie *Curescu*, Iancu *Temeşin*, Ignatz *Füzfas* şi Ioanŭ *Pinciu;* suplenţĭ pe d-nii: Traianŭ *Barzu*, Ioanŭ *Mihaiu*, Ioanŭ *Stoianŭ* şi Elta *Biju*.

—x—

Dintr'unŭ raportŭ alŭ primŭ-procurorilorŭ *din Pesta şi din Tergu-Mureşului*, despre activitatea acestorŭ două procuraturĭ dela 1872 până la 1886 resultă că numěrulŭ celorŭ puşĭ în arestŭ preventivŭ în anulŭ 1886 în raportŭ cu 1872 a scădutŭ la tribunale cu 46·47%, la judecătoriile de cercŭ cu 36·64%; din contră numěrulŭ condamnaţilorŭ a crescutŭ la tribunale cu 76·74%, la judecătoriile de cercŭ cu 74·15%.

—x—

„Corespondenţei Politice" i se comunică din Bucuresci: „Ministrulŭ plenipotenţiarŭ alŭ Austro-Ungariei, comitele Goluchovski, şi consululŭ generalŭ austro-ungarŭ, cavalerŭ de Suzzara, iau měsurĭ ca sě dea o altă organisare cu totulŭ nouě cestiunii sprijinirei *cetăţenilorŭ austro-ungarĭ din România*. Numěrulŭ Austro Ungarilorŭ din Bucurescĭ, cu tóte că în matriculele consulatului suntŭ trecuţĭ numai vre-o 8000 până la 9000, se urcă la 30 până la 40 de mii, dintre carĭ partea cea mai mare se găsescŭ în mare miseriă. Numitele persóne vorŭ face în curěndŭ în acestă privinţă unŭ apelŭ către camerele de comerciu din Austro-Ungaria.

—x—

Pentru ridicarea unui monumentŭ regelui românŭ *Mateiu Corvinŭ* în Clusiu se votase in 1884 de representanţa comunală de acolo 5000 fl. şi s'au mai făcutŭ şi colecte. Membrului municipalŭ Lodvig Nagy, interpelândŭ pe primarŭ în acéstă privinţă, i s'a rěspunsŭ că va cere comisiunei respective raportŭ şi va lua apoi dispositiunile necesare.

—x—

Duminecă in 22 Noemvre (4 Decemvre) orchestra orăşenescă din locŭ va da în sala hotelului Nr. 1 *ultimulŭ concertŭ în abonamentu*. Programa concertului e forte variată.

„Familia", diarŭ beletristicŭ literarŭ, apare odată pe sěptěmână în Oradea mare, sub redacţiunea d-lui *Iosifŭ Vulcanŭ*. Anulŭ XXIII. Nr. 46 dela 15 (27) Noemvre conţine: Urarea Peleşului (poesiă), de V. Alexandri; Când am voitŭ sě fiu deputatŭ (povestirea unui prietenŭ), de Iosifŭ Vulcanŭ; Cernelei mele (poesiă), de Smara; O musă-cenuşăréscă (fine), de Ar. Densuşianu; Despre caracterŭ în genere, de Ioanŭ Russu; Baschir (urmare), de dr. At. Marienescu; Poesii poporale din Ardélŭ, culese de Simeonŭ Tămaşu; Din vieţa de Bucuresci, de A. C. Şorŭ; La patulŭ bolnavului (cu ilustraţiune), de I. H.; Bonbóne; Literatură şi arte; Teatru şi Musică; Ce e nou?; Necrologe; Ghicituri de şacŭ.

„Preotulŭ românŭ", diarŭ bisericescŭ, scolasticŭ şi literarŭ. Anulŭ XIII. Apare în Gherla sub redacţiunea d-lui N. F. *Negruţŭ*. Fascicululŭ 11 de pe luna lui Noemvre conţine: Dumnedeésca liturgiă a S lui Ioanŭ Chrisostomŭ (urmare), de I. Boroşŭ; Din istoria despărţirei bisericei orientale de cea apusană; Amintirea lui Iacobŭ Mureşianu: Predică pe sěrbătórea ss. Arhangelĭ Michailŭ şi Gavrilŭ, de I. Boroşŭ; Cuvêntare funebră, de I. I. Ardeleanŭ; Despre micşorarea numěrului serbătorilorŭ; Varietăţĭ.

„Ţera nouă", revistă scienţifică, politică, economică şi literară; apare odată pe lună în Bucurescĭ, sub redacţiunea d-lui *Ioanŭ Neniţescu*. Nr. 7 de pe Octomvre are următorulŭ sumarŭ: Discursurĭ pedagogice ale d-lui D. A. Sturdza (urmare); Câteva din obiceiurile şi credinţele poporului nostru, culese de Pr. St. Stoicescu; Documente de limba şi literatura macedo română, de C. T. Belimace (Moloviştеanu); Anecdote şi păcăliturĭ, adunate din poporŭ de Păunŭ I. Glorleanu; Repausulŭ Duminicalŭ, de Const. C. Popovicĭu; Pe cărările grădinei (poesiă), de Răşcanu; Balada Peleşului (poesiă), de V. Alexandri; Corespondenţă.

Cronica politică.

Resolvarea *crisei ministeriale şi presidenţiale în Francia* întêmpină nespusŭ de marĭ greutăţĭ, din causă că republicanii sunt divisaţĭ şi pretendenţii la presidenţiă numeroşĭ, pe când de altă parte nimenea nu voesce sě se însărcineze cu formarea cabinetului, din causa nestabilităţii ministeriale. Partida radicală lucréză din rěsputerĭ, ca sě rěmână Grévy la preşidenţiă şi numeróse personalităţĭ de frunte stăruescŭ pe lângă Grévy sě nu'şi dea demisiunea. Causa că Radicalii nu mai atacă pe Grévy, ci din contră acum îlŭ susţinŭ, e temerea sě nu vină în locu'i Ferry, din causa căruia, dicu diarele radicale, s'ar puté nasce rěsboiu civilŭ, şi numai pătatŭ de sânge ar puté intra Ferry în Elyseu. Totodată radicalii au şi intenţiunea d'a aduce pe Boulanger érăşi în ministerŭ. Drépta e hotărîtă sě candideze la presidenţa republicei pe admiralulŭ Dompièrre, décă Grévy va demisiona în cele din urmă.

In şedinţa dela 29 Noemvvre a Reichstagului germanŭ, deputatulŭ Bebel, care în sesiunea trecută nu putuse lua parte la lucrările din Reichstag fiindŭ închisŭ, a criticatŭ sarcinele militare ce mereu sporescŭ şi rěsboiulŭ civilŭ dintre Nemţĭ în 1866 îlŭ numi, folosindŭ cuvintele din discursulŭ tronului, o *năvală necreştinescă din partea Prusiei asupra Austriei. Ba încă pe Ungurĭ i-a provocatŭ se se revolte!* Cu tóte astea naţiunea germană e înfăţişată ca cea mai pacĭnică din lume! Astfelŭ de făţărniciă trebue demascată odată. (Mare nelinişte. Preşedintele îlŭ chiamă la ordine.) *Anexarea Alsaţiei-Lotaringiei a fostŭ o grea erore politică*, causa principală a crisei de adĭ. (Murmure în drepta.) Inarmările contiuue mai curěndŭ vorŭ aduce rěsboiulŭ, decâtŭ sě'lŭ înlăture.

Dér de acestŭ îngrozitorŭ rěsboiu viitorŭ sě se înfióre guvernulŭ, căcĭ suntŭ massele, care plătescŭ tributulŭ de sânge şi de avere. Contra socialismului, încheiă Bebel, sě ţinŭ chiar conventiculĭ de preînalte şi înalte persóne. (Mare mişcare). Cugetaţĭ póte că: *apres nous le deluge* (după noi va venì potopulŭ.) Dér póte că va venì altfelŭ: *avant nous le deluge* (înainte de noi potopulŭ.)

Şcóla poporală gr. cat. din Sibiiu şi Universitatea săséscă.

Sibiiu, 30 Noemvre 1887.

Art. de lege XII. din 1876 dispune, că averea universităţii săsescĭ este de a se folosi spre scopurile culturale ale tuturorŭ locuitorilorŭ de pe fostulŭ teritoriu alŭ fundului regescŭ fără deosebire de religiune şi limbă. Va sě dică: toţĭ locuitorii de pe fostulŭ teritoriu alŭ fundului regescŭ în puterea acestui art. de lege au dreptŭ de comproprietate la averea universităţii săsescĭ. Pe temeiulŭ acestei legĭ şi dela întrarea ei în vigóre representanţa scolastică parochială din Sibiiu mai în fiăcare anŭ a petiţionatŭ la adunările generale ale universităţei cu scopŭ de a se vota şi pentru scóla poporală gr. cat. din Sibiiu o modestă dotaţiune anuală, dér de câte-orĭ a petiţionatŭ, de atâtea ori i-a fostŭ respinsă cererea în celŭ mai consecventŭ modŭ sub cuvêntŭ, că starea financiară a universităţii nu permite crearea de nouě dotaţiunĭ fără de periclitarea dotaţiunilorŭ deja esistente; în realitate însě a fostŭ respinsă cu atâta consecvenţă pentru aceea, că universitatea săsescă nu *vrea* sě aibă banĭ de datŭ şi pentru scóla poporală gr. cat. din Sibiiu, deşi confesiunea gr. cat. are dreptŭ de comproprietate basatŭ pe lege la averea universităţii săsescĭ.

După cele petrecute până acum se póte afirma acesta cu conscienţa liniştită. Ei bine, acéstă procedură nu-mĭ vine nicĭ decum sě-o cualificŭ de drepta şi ecvitabilă, după ce se póte dovedi cu date statisce, că pe fostulŭ teritoriu alŭ fundului regescŭ locuiescŭ aprópe 50.000 greco-catolicĭ fără de a se spesa spre scopurile lorŭ culturale nicĭ, baremĭ, o para din averea Universităţei săsescĭ, care avere este şi a confesiunei gr. cat. Bine este de a se nota, că nicĭ baremĭ o para nu s'a spesatŭ şi nu se spesezĭ, după cum se póte convinge orĭ şi cine din preliminările de bugetŭ votate de adunările generalĭ. Vorŭ fi avêndŭ şi scólele gr. cat. lipse şi neajunse, er câtŭ pentru scóla gr. cat. din Sibiiu în specialŭ, care până în presinte nu are nicĭ edificiu scolarŭ, nu mai e lipsă de nicĭ o dovadă.

E peste putinţă sě nu te cuprindă o legitimă mirare, când vedi că spre scopurĭ culturalĭ de ale confesiunei evang. augustane se spesezĭ la anŭ 80—85 mii de florinĭ, confesiunea gr. or. încă îşĭ are părticica sa — deşi modestă — de 7000 fl. la anŭ, cea reformată se bucură de unŭ ajutorŭ la 4000 fl.; apoi cea romano-cat. încă nu este eschisă; — numai confesiunea gr. cat. a fostŭ şi este eschisă şi acum dela beneficiile universităţei săsesci, deşi numěră atâtea mii de capete!

Vorba aceea: cine împarte... In procedura acésta de facto consecventă a maiorităţilorŭ adunărilorŭ generalĭ din anii trecuţĭ şi din anulŭ acesta faţă cu prémodesta cerere a representanţei scolastice parochialĭ gr. cat. din Sibiiu se vede o desconsiderare şi chiar o completă ignorare a confesiunei gr. cat. pe lângă totŭ dreptulŭ ei de comproprietate, ce-lŭ are la averea universităţei săsescĭ în puterea art. de lege XII din 1876. Când e vorba de a se ajutora din venitele universităţii şi o sěracă scólă gr. cat., numai decâtŭ rěsarŭ lamentările din tóte părţile, că universitatea are deficite, că crescerea venitelorŭ stagnezĭ, că realităţile nu aducŭ percentele ce se aşteptă şi técă—pungă. Nu se ivescŭ însě tóte acestea, când e vorba de alte scopurĭ.

Nu pretinde confesiunea gr. cat. sě fiă împărtăşită din venitele universităţii săsescĭ în aceeaşĭ měsură, ca confesiunea evang. augustană, care însě dreptŭ basatŭ in lege şi trebue sě pretindă, ca sě fiă consideratŭ acestŭ

FOILETONU.

Câteva noţiunĭ despre industriă şi despre însemnătatea ei.

Discursŭ ţinutŭ de prof. *Ars. Vlaicu*, cu ocasiunea sěrbărei sf. Sofii, în sala gimnasiului rom. din Braşovu.

(Urmare.)

Ea se manifestă încă prin faptulŭ, nu mai puţinŭ semnificativŭ, că popórele cele mai diferite, nu numai că se învoescŭ şi se înţelegŭ pentru a'şĭ schimba între ele productele lorŭ, ci se şi schimbă órecum pentru a esecuta pe rěnd preparaţiunile succesive recerute de unele producte şi a le duce, printr'o seriă neîntreruptă de lucrurĭ, la terminarea lorŭ finală. Aşa d. e. (cotonadele) mărfurile de bumbacŭ ce le purtămŭ noi suntŭ fructulŭ combinatŭ alŭ muncei Americanilorŭ N. şi alŭ Europenilorŭ, fără a ţine contŭ că mai multe alte popóre au conlucratŭ la confecţionarea lorŭ, unele dândŭ materiile tinctoriale, altele oferindŭ instrumentele întrebuinţate la confecţionare. Lâna turmelorŭ nutrite de Australienĭ este adusă în Europa de navigatorĭ englesĭ; ea este împrăştiată pe continentulŭ europeanŭ prin neguţătorii englesĭ; aci convertită în torturĭ şi lânării prin lucrătorĭ nemţĭ, belgienĭ séu francesĭ, văpsită cu ajutorulŭ materiilorŭ date de Americanii din centru, ea este transportată de nou, în formă de postavŭ de navigatorĭ din tóte ţěrile şi în tóte părţile lumii împreună cu cea originală. Fără a mai enuměra tóte avantagele, mai este óre cu putinţă sě ne îndoimŭ despre solidaritatea strînsă, care se stabilesce între locuitorii ţěrilorŭ celorŭ mai diferite şi despre esistinţa unei legăturĭ sociale, care cuprinde lumea întrégă? Nu, fără îndoelă şi acestea suntŭ în prima liniă condiţiunile principale pentru esistinţa, bunăstarea şi prosperarea ori-cărui poporŭ şi prin acestea ale întregii societăţĭ. Solidaritatea şi legătura socială formezĭ canalulŭ prin care civilisaţiunea se împrăştie în societate şi se estinde spre a ajunge marginile necunoscute!, canalŭ săpatŭ prin munca industrială a individilorŭ.

O urmare naturală a acestei legăturĭ sociale este dorinţa de a cresce neîntreruptŭ bunăstarea materială şi morală, de a mări dorinţa de emulaţiune şi de a generalisa idea de libertate, pre când o ţeră fără industrie, înapoiată, are sě lupte cu lenea spiritului, trândăvia corpului, sě fiă supusă înclinării către idei şi obiceiurĭ învechite, către deprinderĭ neconvenabile, are sě întâlnescă la fie-care pasŭ lipsa de educaţiune, de bunăstare şi de libertate, inconveniente provocate de lipsa de contactŭ, de înţelegere reciprocă.

Precând în ţěrile lipsite de industrie poporaţiunea este avisată mai cu deosebire la voia întêmplării, ţinuturile industriale ducŭ o vieţă aprópe asigurată, căcĭ în urma ocupaţiunii lorŭ ei nu trăescŭ şi nicĭ că potŭ sě trăéscă, decâtŭ numai în societate şi prin societate, dela care îşĭ câştigă comorile nesecate ale spiritului. Acestŭ contactŭ continuu desvóltă talentele şi pune în mişcare facultăţile cele mai variate şi superióre tuturorŭ celorlalte ocupaţiunĭ omenescĭ şi nu trebue sě uitămŭ că industria cum o avemŭ astădĭ este fiica sciinţelorŭ şi artelorŭ frumóse, carĭ o întreţinŭ şi o hrănescŭ.

Numai uniunea sciinţelorŭ cu artele industriale a pututŭ crea forţa fisică, ale cărei efecte le admirămŭ de atâtea orĭ, forţa maşinilorŭ celorŭ mai ingenióse, carĭ suntŭ chemate sě eserciteze o influinţă atâtŭ de adêncă asupra civilisaţiunii generale. Ele lucră alăturea cu spiritulŭ omenescŭ la acéstă operă măreţă, deşi forte adeseorĭ influinţa lorŭ binefăcětóre este necunoscută. Forte adeseorĭ audimŭ blăstămêndu-se trenurile d. e., dér de sigurŭ că numai de aceia, carĭ nu suntŭ în stare a-i cunósce avantagele lui enorme pentru societate! Totŭ asemenea d. e. maşinile de aburŭ, cele de cusutŭ, de ţesutŭ, etc. suntŭ de cele mai multe orĭ espuse urgiei generale, ca nisce maşinĭ infernale cu menirea de a nimici omenirea. Şi ce de avantage nu oferă ele omenirii, câtŭ de măréţă nu este chemarea şi rolulŭ lorŭ în opera civilisaţiunii!

Forte bine se simte superioritatea industriei faţă de

dreptŭ în proporțiune justă cu numĕrulŭ sufletelorŭ ce'i aparținŭ.

In 1885 a cerutŭ representanța școlastică parochială gr. cat. din Sibiiu pentru școla sa o modestă subvențiune anuală de 600 fl. Cererea i-a fostŭ reieptată. In 1886 a cerutŭ aceeașĭ representanță pentru scóla sa o subvențiune anuală de 800 fl. din venitele Universității Cererea i-a fostŭ respinsă și atuncĭ totŭ numai sub cuvêntŭ, că starea economică financiară a Universității e precară și nu permite crearea de nouĕ dotațiunĭ fără periclitarea celorŭ deja esistente, deși adunarea generală din acelŭ anŭ a aflatŭ modŭ de a pute vota unŭ ajutorŭ de 1000 fl. pentru gimnasiulŭ reformatŭ din Orăștiă.

Față cu atâta desconsiderare, convingêndu-se representanța scolastică parochială, că numai bunăvoință nu póte afla în adunările generalĭ ale Universității săsescĭ, s'a vĕdutŭ necesitatea a face în véra acestui anŭ recursŭ la Inaltulŭ Ministeriu de culte și instrucțiune publică, cerêndŭ sĕ intrevină cu autoritatea sa pentru respectarea dreptului ei de comproprietate basatŭ pe lege sancționată și tandem aliquando sĕ se facă destulŭ și justei sale cererĭ. Inaltulŭ Ministeriu, după ce-șĭ va fi trasŭ prin organele sale informațiunile de lipsă, pe calea Veneratului Ordinariatŭ Metropolitanŭ gr. cat. a inapoiatŭ recursulŭ acesta cu acea îndrumare, ca representanța scolastică sĕ petiționeze de nou la adunarea generală din acestŭ anŭ a Universității, ceea ce s'a și făcutŭ. A cerutŭ deră de nou representanța scolastică pentru scola sa o modestă dotațiune anuală de 800 fl. din venitele Universității și... maioritatea adunărei generale cu o consecvență demnă de o causă mai bună i-a respinsŭ și de astădată cererea totŭ după vechia melodiă, că nu suntŭ banĭ, — recte nu suntŭ banĭ pentru scóla poporală gr. cat. din Sibiiu.

Apoi mai ḑică cineva, că Universitatea săsescă nu scie sĕ fiă liberală! Da, fórte liberală, când e vorba de interese particulare săsescĭ!... Pentru subvenționarea scolei gr. cat. din Sibiiu bugetulŭ Universității e lipsitŭ de orĭce elasticitate, e destulŭ de elasticŭ însĕ pentru a se pute vota remunerațiunĭ, ca și in anulŭ acesta!

In adunarea generală din acestŭ anŭ s'au putută audi numai două vocĭ drepte și ecvitabile în causa dotărei scolei gr. cat. din Sibiiu. Una a d-lui comite supremŭ A. Bethlen, carele, ridicându-se peste interesele particularistice ale maiorității, a indigitatŭ chiar și modalitatea, prin care s'ar pute satisface justei cererĭ a representanței scolastice gr. cat. din Sibiiu; alta a d-lui deputatŭ Păcurariu.

Ei dér, înzadarŭ! Căcĭ d-lŭ deputatŭ Zay ḑice, că ce privesce pe gr. catolicĭ, ei arŭ ave »neamurĭ fórte bogate" (sehr reiche Verwandte), carĭ le-ar pute da fórte ușorŭ cu multŭ mai multŭ, decâtŭ însășĭ atâtŭ de săraca Universitate săséscă. Sĕ póte și asta! Mirare că d-lŭ deputatŭ nu a îndrumatŭ pe representanța scolastică sĕ se adreseze la Bucurescĭ!

Vorŭ fi avêndŭ, nu vorŭ fi avêndŭ greco-catolicii némurĭ bogate, e altă întrebare. Faptŭ e, că greco-catolicii de pe fostulŭ teritoriu alŭ fundului regiu au dreptŭ sĕ pretindă, ca și institutele lorŭ de cultură sĕ fiă subvenționate din averea comună a Universității săsescĭ, precum suntŭ subvenționate institutele de cultură ale celorlalte confesiunĭ, se înțelege în proporțiune justă, și acestŭ dreptŭ a fostŭ cu desĕvêrșire ignoratŭ, ba s'a făcutŭ cu elŭ o adevĕrată batjocură.

Décă starea economică financiară a universității, după cum se afirmă, nu ar fi tocmai favorabilă acum, e destulŭ de tristŭ, că cu o avere de 2,400,000 nu s'a putută face de 10 anĭ, de când mereu se cere pentru scóla gr. cat. din Sibiiu o modestă subvențiune anuală, nicĭ atâta economiă, ca sĕ se pótă satisface celŭ puținŭ în mică parte dreptului ce-lŭ au și greco-catolicii la acea avere!

Dér totușĭ se pretinde că nu e tocmai, precum se vorbesce, căcĭ universitatea a fostŭ destulŭ de liberală în usulŭ dreptului ei autonomŭ! Ca dovadă ne spuse d-lŭ deputatŭ Arz de Straussenburg că din averea universității săsescĭ se subvenționeză și două școlĭ gr. cath.; cea din Sebeșulŭ săsescŭ și cea din Orăștia cu câte 1000 fl! Adevĕrulŭ mai strașnicŭ pălmuitŭ ca și în casulŭ acesta nicĭ că se pote! Auḑĭ minune! Se subvenționéză scola gr. cat. din Sebeșulŭ săsescŭ și cea din Orĕștiă cu câte 1000 fl. din cassa universității săsescĭ!! A păși în publicŭ cu o astfeliu de afirmațiune lipsită de orĭ-ce temeiu, e totușĭ lucru prea riscatŭ! Sĕ mĕ ierte d-lŭ Arz de Straussenburg, decă 'i voiu spune, că școlă gr. cat. în Sebeșulŭ săsescŭ nicĭ că esistă și nicĭ că a esistatŭ vreodată! Adevĕrulŭ e, că în Sebeșulŭ săsescŭ esistă numai o singură scólă romănéscă și aceea e gr. or. Scóla acésta gr. or. este subvenționată din cassa universității săsescĭ cu 1000 fl. Câtŭ pentru Orĕștia și aicĭ se subvenționéză scola capitală gr. or. cu 1000 fl. din cassa universității săsescĭ; ér de a se fi dotatŭ scóle gr. cat. vreodată, nicĭ pomană nu pote sĕ fiă! Cu mistificațiunĭ și confundărĭ nu mai merge, fiă pornite acelea din necunoscință de lucru seu din orĭ și ce altŭ motivŭ.

E destulŭ sĕ se scie, că din o avere comună de 2,400,000 fl. nu este subvenționatŭ nicĭ unŭ singurŭ institutŭ gr. cat. de cultură și apoi judece on. publicŭ, decă a făcutŭ orĭ nu universitatea săsescă usŭ liberalŭ de dreptulŭ ei autonomŭ? —*nt.*—

Scirĭ polițienescĭ. Acum 3 anĭ s'a furatŭ din biserica negră de pe cazanulŭ de botezŭ unŭ covorŭ bisericescŭ ce fusese dăruitŭ bisericei de confirmandele din anulŭ 1874. Covorulŭ ajunse de curêndŭ în posesiunea unui locuitorŭ din Sita-Buzĕu, la care fusese lăsatŭ ca zălogŭ pentru datoriă pe rachiu de cătră unŭ individŭ cu nume rĕu, locuitorŭ totŭ acolo. Posesorulŭ zălogului, omŭ de omeniă, observândŭ pe covorŭ numele confirmandelorŭ și dedicațiunea, veni la bănuiala, că covorulŭ trebue sĕ fi fostŭ furatŭ dintr'o biserică săsescă de aci și așa făcu arătare la poliția. Cercetarea e în curgere și presupusulŭ făptuitorŭ va fi arestatŭ.

Incă duorŭ proprietarĭ de localurĭ de nópte li s'a detrasŭ licența d'a ține deschisŭ după 10 óre sera, din causă că în aceste localurĭ mai adeseorĭ s'au întêmplatŭ noptea turburărĭ de liniște.

Rugare.*) Comitetulŭ de ajutorare cu abcedare și legendare nu mai are de unde da nicĭ o carte; din banii rĕmașĭ din anulŭ școlasticŭ espiratŭ (13 fl. 50 cr.), cum și din banii ce s'au mai adunatŭ, adecă: dela d-lŭ Vasiliu Groze parochŭ în Maerŭ 1 fl., delă d-lŭ I. B. din Solnocŭ 1 fl., și dela d-lŭ Isidorŭ Marcu drd. de teologie în Viena 1 fl, căcĭ numai aceștĭ 3 domnĭ au binevoitŭ a rĕspunde câte cu 1 fl. la apelulŭ din acestŭ an, s'au procuratŭ numai abecedare și adecă: 20 abecedare de I. Popescu, 16 abecedare de Blașiu, 25 abecedare de Petri, apoi am mai luatŭ pe creditŭ dela d-lŭ Vasiliu Petri 43 abecedare, dér tóte s'au distribuitŭ, și adecă: scólei din Netz, p. u Herina, 10 abecedare, scólei din Săntă-Maria. p. u. Hidalmas 10 abecedare, scolei din Malinŭ, p. u. Apa Nagyfalu 5 abecd., scólei din Thiurea, p. u. Magyar Gorbo 10 abcd., scólei din Giumelcișiu, p. u. Szilágy Nagyfalu 10 abcd., scolei din Restosnea, p. u. Deda 10 abcd, scólei din Cavașŭ p. u. N. Karoly 7 abc., scólei din Suciagŭ, p. u. Kolozsvár 10 abeced., scólei din Gy. Vasláb p. u. Gy. Sz. Miklos 13 abeced., scólei din Păucenescĭ p. u. Hunyad Várhely 10 abeced., cu totulŭ 95 abecedare; rugărĭ mai incurgŭ tótă ḑiua, dér de unde sĕ le trimitemŭ decă nu mai avemŭ nicĭ cărțĭ nicĭ banĭ cu ce sĕ putemŭ procura? Miserii elevĭ ai scólelorŭ rurale, cu deosebire dela scólele de pe fostulŭ pămĕntŭ alŭ nobililorŭ, țipă după cărțĭ ca sĕ învețe, dér cine sĕ le dea și de unde? Ne îndreptămŭ decĭ érășĭ rugarea cătră marinimoșii binefăcĕtorĭ ai neamului nostru, trimită-ne cu grăbire care câtŭ potŭ si câtu-i trage inima, fiă banĭ, fiă hârtii orĭ cărțĭ de valóre, ca sĕ avem pe ce cumpĕra cărțĭ pentru miserii și nevinovații elevĭ ai scólelorŭ române rurale. Nu întârḑiațĭ, vĕ rugămŭ fierbinte, căcĭ tótă întârḑiarea este în detrimentulŭ neamului nostru.

Totŭ ce se ține de acéstă afacere binevoițĭ a adresa I secretarŭ alŭ acestui comitetŭ în

Rocna vechiă, (O Radna)

Porciusŭ președinte. *I. Popŭ Reteganulŭ* secret. I.

*) Tote ḑiarele române suntŭ rugate a reproduce acésta rugare.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

PARIS, 2 Decemvre. — La deschiderea Camerei, rĕspunse Rouvier, că președintele Grévy a renunțatŭ la intențiunea d'a adresa camerei unŭ mesagiu. De aceea ministeriulŭ a demisionatŭ din nou. Aceeașĭ comunicare s'a făcutŭ ai Senatului. Camerile s'au suspendatŭ până la 4 óre. Rouvier s'a dusŭ la Grévy ca sĕ'i comunice acésta. La 4 óre Camera și Senatulŭ 'șĭ-au reluatŭ ședința, apoi s'au amânatŭ așteptândŭ comunicarea promisă pe séra.

Inaintea Camerei s'a adunatŭ 5000 de persóne. Deroulède le-a ținutŭ o vorbire strigândŭ cu mulțimea: „Sĕ trăiască Grévy! Se trăiască Boulanger!" Alții au strigatŭ: „Josŭ Grévy! Josŭ Ferry!" Garda de siguranță curăți loculŭ și mergerea la palatulŭ Burbonilorŭ s'a interḑisŭ publicului.

La reluarea ședinței Camerelorŭ, Rouvier comunică, că Grévy va împărtăși hotărîrea sa mâne printr'unŭ mesagiu și că a refusatŭ a primi demisiunea cabinetului. Camerile s'au amânatŭ pe mâne la 2 óre după amédĭ.

Deroulède a fostŭ arestatŭ pentru tumultele de pe stradă, dér mai târḑiu a fostŭ liberatŭ.

Necrologŭ. — Maria Hosszu născ. Mihalyi ca consortă, Etelka, Margareta, Elisabeta și Catarina ca fiice cu inima frântă de durere anunță că scumpulŭ soțŭ și tată **Alexiu Hosszu** de Kis-Nyires, subjude cercualŭ regescŭ, după unŭ morbŭ gravŭ, în anulŭ 51 a vieței sale laboriόse, la 29 Noemvre n. 1887, séra, a încetatŭ din viéță. Rĕmășițele'i pămêntescĭ se vorŭ așeḑa în cimiterulŭ »Rozsahegy" din locŭ la 1 Decemvre după amédĭ la 2 óre. *Dées*, la 30 Noemvre 1887.

Fiă-i țĕrina ușoră!

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Muresianu.**

---

agricultură și cu deosebire de popórele, a cărorŭ desvoltare este în nascere.

Pentru a ne convinge de acesta n'avemŭ decâtŭ sĕ aruncămŭ o privire asupra vieții poporului nostru. Necesitatŭ de o mulțime de împrejurărĭ vitrege, după ce a trecutŭ prin dura probă a iobăgiei în care orĭ-ce propășire, orĭ ce ocupațiune cu alte lucrărĭ, afară de munca brută și ingrată a pămêntului, îi erau interḑise, îlŭ vedemŭ încă până în ḑiua de aḑĭ luptându se cu cele mai marĭ greutățĭ ale esistenței sale, îlŭ vedemŭ muncindŭ din nópte până în nópte totŭ timpulŭ câtŭ lucrările câmpului îi permitŭ, pentru a puté trăi în miseriă de aḑĭ pe mâne. Nicĭ trebuințele cele mai primitive nu îi suntŭ satisfăcute, căcĭ munca de preste véră și tómnă, abia a treia parte a anului, nu e în stare sĕ producă atâta, câtŭ recerŭ trebuințele sale în decursulŭ anului întregŭ. La acestea mai vine și mulțimea de sĕrbătorĭ și ḑile de odihnă, cu carĭ din nenorocire prejudițiile, datinele și obiceiurile au provĕḑutŭ din destulŭ pe poporulŭ nostru! Nu mai puținŭ contribue la mărirea acestui traiu în miserie împrejurarea, că poporulŭ nostru, chiar presupunêndŭ că ar puté și arŭ voi sĕ lucre, nu posede terenulŭ necesarŭ pentru exercitarea muncii sale destulŭ de modeste din lipsa de cunoscințe, căcĭ pre când belgianulŭ și englesulŭ d. e. din unulŭ și acelașĭ petecŭ de pămêntŭ prin o cultură rațională estrage producte întreite și împătrite, țĕranulŭ nostru abia póte recolta ceva și și aceea de o calitate miserabilă. Cu câtă greutate trăesce Românulŭ plugarŭ și câte lipse nu are sĕ îndure elŭ în timpurĭ, când recolta este nefavorabilă, numai Dumneḑeu o scie!

Cu totulŭ altfelŭ stă lucrulŭ, décă privimŭ în casa unui industriașŭ In ținuturile unde industria se esercitéză pe o scară mai întinsă în fabricĭ marĭ milióne de ómenĭ câștigă pânea de tóte ḑilele ocupându-se cu lucrărĭ, ale cărorŭ producte suntŭ departe de a le consuma ei înșișĭ. In locŭ ca sĕ'șĭ producă ei înșișĭ tóte cele de lipsă prin sine și pentru sine și sĕ se mulțămescă silițĭ cu ele, bune seu rele, cum se întêmplă la popórele agricole, elŭ schimbă cu înlesnire fructulŭ muncii sale cu cele trebuinciόse și astfelŭ îșĭ procură aceea, ce'i lipsesce. Mai bine situațĭ suntŭ industriașii micĭ din ținuturile mai puținŭ înaintate. Ce diferință enormă esistă între casa unui industriașŭ de-ai noștri și între a unui plugarŭ, bine înțelesŭ sub aceleașĭ condițiunĭ?! Curățenia, bunulŭ gustŭ și ordinea esistă în a celui dintâiu, pre când negrigea și disordinea ne frapéză intrândŭ la celŭ din urmă!

Și nicĭ nu s'arŭ puté altfelŭ, căcĭ pre când celŭ dintâiu este în contactŭ continuu cu lumea de totŭ felulŭ chiarŭ din însășĭ causa lucrărilorŭ sale, celŭ de alŭ doilea, silitŭ sĕ esă în contunuu la câmpŭ afară, trebue sĕ'șĭ neglige afacerile sale casnice, ér neconvenindŭ decâtŭ cu ómenĭ de acelașĭ stadiu ca dênsulŭ, orĭ ce îmbunĕtățire în acéstă privință este imposibilă. Pre când copii meseriașului bine îngrijițĭ din causa esercițiului meseriei în casă, se bucură și de o educațiune superiόră sub ochii părinților lorŭ, copii plugarilorŭ suntŭ năpustițĭ de cele mai multe orĭ ḑile întregĭ acasă, lăsațĭ în voia sorții, căcĭ părinții lorŭ nu numai că nu le potŭ da nicĭ o educațiune din lipsa de aceea la ei înșișĭ, dér nicĭ n'au timpulŭ, lipsindŭ de acasă.

O diferință nu mai puținŭ marcantă se observă și în nutrimentulŭ unuia și alŭ celuilaltŭ, ceea ce este o urmare naturală a condițiunilorŭ lorŭ de bunăstare. Pre când plugarulŭ la munca sa espusŭ și dependentŭ de tóte capriciile naturii, industriașulŭ îșĭ esercitéză meseria sa acasă adăpostitŭ de tóte intemperantele.

De asemenea capriciului naturii este încredințatŭ și resultatulŭ muncii obositóre, fructulŭ ostenelelorŭ de lunĭ întregĭ și mijlócele de esistință ale plugarului, pe carĭ o vijelie, o furtuna i le póte nimici la momentŭ, pre când nimicŭ nu pote jigni, nimicŭ nu póte deteriora productulŭ muncii oneste a meseriașului, décă nu cumva credința lui rea, unŭ servițiu neprompt și neconsciențiosŭ alŭ clienților sĕi. (Va urma).

Cursulŭ la bursa de Viena

din 1 Decemvre st. n. 1887

Rentă de aurŭ 5% . . .	99 —
Rentă de hârtiă 5% . .	98.60
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	149.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	95 70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	125 60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	112 —
Bonurĭ rurale ungare . .	104.40
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.40
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104 20
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 20
Bonurĭ rurale transilvane	104 60
Bonurĭ croato-slavone . .	104 25
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	123 90
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului .	123.25
Renta de hărtiă austriacă	81 15
Renta de arg. austr. . .	82.40
Renta de aurŭ austr. . .	111 90
Losurile din 1860 . . .	135 —
Acţiunile băncei austro-ungare	887 —
Act. băncei de creditŭ ung.	283.50
Act. băncei de creditŭ austr.	276.70
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.93
Napoleon-d'orĭ	9 95
Mărcĭ 100 împ. germ. . .	61 70
Londra 10 Livres sterlinge	125 75

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 19 Noemvre st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). .	93½	9.½
Renta rom. amort. (5%)	96—	97—
» convert. (6%)	91—	92—
Impr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	105—	106—
» „ „ (5%) .	91¾	92¼
» » urban (7%)	103—	104—
» » » (6%) .	96—	97—
» » » (5%) .	87½	88½
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă . .	14.¼	15.—
Bancnote austriace contra aurŭ. .	2.03	2.04

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 2 Decemvre st. n. 1887.

Bancnote romanesci	Cump.	8.53	Vend.	8.55
Argint romănesc	»	8.50	»	8.52
Napoleon-d'orĭ	»	9.93	»	9.95
Lire turcescĭ	»	11.22	»	11.25
Imperialĭ	»	10.22	»	10.26
Galbenĭ	»	5.87	»	5.90
Scrisurile fonc. »Albina« 6% .	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5% .	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	110.—	»	111.½
Discontulŭ . . .	»	7—10% pe anŭ.		

Nr. 12.340—1887.

Publicaţiune.

Spre scopulŭ asigurărei lucrărilorŭ curăţirei uliţelorŭ şi canalurilorŭ în cetatea Braşovŭ şi suburbiile sale pentru durata din 1 Ianuarie 1888 până în 31 Decemvre 1890 se va ţine Vinerĭ în 9 Decemvre a. c. o pertractare de oferte scripturistice.

Amatorii pentru acéstă întreprindere au ca sĕ-şi aştérnă la d-lŭ primarŭ Franciscŭ de Brenneiberg în 9 Decemvre a. c. înainte de prândŭ dela 9—12 óre ofertele scripturistice, sigilate şi provĕdute cu unŭ timbru de 50 cr. precum şi cu unŭ vadiu de 5% din suma aceea ce se oferézĭ pe unŭ anŭ, observându-se totdeodată, cum că după 12 óre înainte de prândŭ a amintitei dĭ nu se mai primesce nicĭ unŭ ofertŭ.

Ofertele, carĭ au să se aştérnă, au ca sĕ conţină dechieraţiunea oferentului, cum că i suntŭ cunoscute condiţiunile de oferte şi de contractŭ şi că se supune lorŭ pe deplinŭ.

Suma anuală ce se pretinde de oferentŭ pentru îngrijirea amintitelorŭ lucrărĭ, are de a se aminti în ofertŭ cu chiaritate în litere şi cifre.

Deschiderea comisionară a ofertelorŭ aşternute la timpulŭ prescrisŭ se va esopera în 9 Decemvre a. c. la oficiolatulŭ economicŭ orăşenescŭ. Condiţiunile de oferte şi acele contractuale se află până la dina pertractărei de oferte la oficiolatulŭ economicŭ orăşenescŭ spre examinare şi decopiare, pe când condiţiunile contractuale se potŭ examina, în decursulŭ duratei contractuale, de fie-cine în archivulŭ casei sfatului.

Braşovŭ, 24 Noemvre 1887.

2—3 **Magistratulŭ orăşenescŭ.**

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Peşta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 ore 01 minută dimineţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 oră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Peşta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 ore 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 ore 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Braşovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 ore 32 minute după amédĭ.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Braşovŭ la *Rĕşnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 min. după amédĭ.
b) „ „ *Zizinŭ*: 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Săcuime* (S. Georgĭ): 1 oră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgăraşŭ*: 4 óre dimineţa.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre dimineţa.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕşnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ* la Braşovŭ: 10 óre înainte de amédĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Braşovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Săcuime* la Braşovŭ: 6 óre séra
d) „ *Făgăraşŭ* la Braşovŭ: 2 óre dimineţa.
e) „ *Săcele* la Braşovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.